A BIZOTTSÁG (EU) 2015/2177 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(2015. november 20.)

a kőolaj és a földgáz portugáliai kutatásának a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazása alóli mentesítéséről

(az értesítés a C(2015) 8043. számú dokumentummal történt)

(Csak a portugál nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre [1] és különösen annak 30. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel az ENI PORTUGAL B.V. által 2015. július 28-án elektronikus levélben benyújtott kérelemre,

mivel:

I. TÉNYEK

(1) 2015. július 28-án az ENI PORTUGAL B.V. (a továbbiakban: kérelmező) elektronikus levél útján hivatalos kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz a 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv [2] 35. cikkének (1) bekezdése alapján. A kérelemhez a kérelmező csatolta a portugál versenyhatóság 2015. július 16-án kelt, indokolással ellátott és adatokkal alátámasztott álláspontját. A kérelemben a kérelmező annak megállapítására kérte a Bizottságot, hogy a 2004/17/EK irányelv, valamint az abban előírt közbeszerzési eljárások nem alkalmazandók a kőolaj és a földgáz portugáliai kutatására.

II. JOGI KERET

(2) Hatályának megszűnéséig a 2004/17/EK irányelvet kell alkalmazni a kőolaj- és a földgázlelőhelyek kutatására vonatkozó szerződések odaítélésére, kivéve azokban az esetekben, amikor ez a tevékenység az irányelv 30. cikke alapján mentességet élvez. Eljárási szempontból azonban a mentességi kérelmekre a 2014/25/EU irányelv rendelkezéseit kell alkalmazni, tekintettel arra, hogy az elbírálás anyagi jogi követelményei érdemben nem változtak.

(3) A 2004/17/EK irányelv 30. cikke szerint az irányelv 3–7. cikkében említett valamely tevékenység folytatására irányuló szerződések nem tartozhatnak az irányelv hatálya alá, ha abban a tagállamban, ahol a szerződést teljesítik, a tevékenység közvetlen módon ki van téve a versenynek olyan piacokon, amelyekre a belépés nem korlátozott. A versenynek való közvetlen kitettséget objektív szempontok alapján, az érintett ágazat egyedi jellemzőinek figyelembevételével kell értékelni. A piacra való belépés akkor nem korlátozott, ha a tagállam végrehajtotta és alkalmazza az adott piac megnyitásához kapcsolódó, a 2004/17/EK irányelv XI. mellékletében meghatározott uniós jogi aktusokat. Az említett XI. melléklet G. pontjának értelmében a 94/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [3] olyan uniós jogi aktus, amely kapcsolódik a kőolaj- vagy a földgázkutatás („feltárás”) és -kitermelés piacának megnyitásához.

---

[1] HL L 134., 2004.4.30., 1. o.

[2] Az Európai Parlament és a Tanács 2014. február 26-i 2014/25/EU irányelve a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 243. o.).

[3] Az Európai Parlament és a Tanács 1994. május 30-i 94/22/EK irányelve a szénhidrogének kutatására, feltárására és kitermelésére vonatkozó engedélyek megadásának és felhasználásának feltételeiről (HL L 164., 1994.6.30., 3. o.).

(4) Portugália átültette ([4]) és alkalmazza a 94/22/EK irányelvet. A kőolaj- vagy földgázkutatás és -kitermelés piacára való belépés ezért a 2004/17/EK irányelv 30. cikke (3) bekezdése első albekezdésének megfelelően nem korlátozott.

(5) Annak értékeléséhez, hogy az adott tevékenység az e határozattal érintett piacokon ki van-e téve közvetlen versenynek, figyelembe kell venni a legfontosabb szereplők piaci részesedésének mértékét és az adott piacok koncentrációjának szintjét.

(6) Ez a határozat nem érinti a versenyszabályok alkalmazását.

III. ÉRTÉKELÉS

(7) A kérelmező a 2004/17/EK irányelv 2. cikke (2) bekezdése b) pontjának hatálya alá tartozó ajánlatkérő. A kérelmező nem tekinthető sem ajánlatkérő szervnek, sem közvállalkozásnak. Tevékenységi körében a 2004/17/EK irányelv 7. cikkének megfelelően kőolaj- és földgázkutatást végez. Emellett a 2014. december 18-án megszerzett speciális jogok alapján működik. Ezek a speciális jogok a „Santola", a „Lavagante" és a „Gamba" koncessziós blokkokra vonatkozó, a kérelmező által megszerzett koncessziós szerződéseket jelentik. Az eredeti koncessziós szerződéseket 2007. február 1-jén írta alá egyfelől a portugál állam, másfelől pedig a Harman Resources Ltd. (80 %), a Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) (10 %) és a Partex Oil and Gas (Holdings) Corporation (10 %). A koncessziós szerződések jogosultjává 2010. március 25-én a Petrobras International Baspetro B.V. (50 %) és a Petróleos de Portugal – Petrogal S.A. (Galp) (50 %) vált. Végül egy 2014. december 18-án végrehajtott módosítás nyomán a jogosulti szerepkört az Eni Portugal B.V. (70 %) és a Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) (30 %) vette át.

(8) A kérelem a kőolaj- és a földgázkutatásra korlátozódik. Az Eni Portugal B.V. és a Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) együtt közös vállalkozást alkotnak, amelyben a kérelmező irányítja a projektet, és felel a kutatási, értékelési, fejlesztési, termelési és leszerelési műveltekért. A kérelmező felelős a kutatási és a kitermelési műveletek végrehajtásához kapcsolódó fejlesztéshez szükséges minden beszerzésért.

(9) A Bizottság kialakult gyakorlata ([5]) szerint a kőolaj és a földgáz kutatása úgy tekintendő, hogy egyetlen termékpiacot alkot, hiszen kezdetben nem lehet megállapítani, hogy a kutatás kőolaj- vagy földgázlelőhely megtalálását eredményezi-e. Az említett gyakorlatnak megfelelően továbbá úgy kell tekinteni, hogy földrajzi kiterjedését tekintve a piac az egész világot lefedi. Mivel nem mutat jel arra, hogy a piac földrajzi kiterjedésének meghatározása ebben az esetben eltérő lenne, azt e határozat alkalmazásában is fenn kell tartani.

(10) A kutatási tevékenységet végző gazdasági szereplők piaci részesedése a tőkekiadások, a bizonyított készletek és a várható termelés nagysága alapján mérhető.

(11) Azonban megállapítást nyert, hogy a különböző földrajzi területeken szükséges beruházások szintjei közötti különbségek mértékéből adódóan a tőkekiadások nagysága alkalmatlan annak mérésére, hogy a gazdasági szereplők milyen részesedéssel rendelkeznek a kutatás piacán. Emiatt jellemzően a két másik mutató, azaz a bizonyított készletek és a várható termelés nagysága használatos az ágazatban a gazdasági szereplők piaci részesedésének értékelésére ([6]).

([4]) 109/94. sz. törvényerejű rendelet, 1994. április 26. (Decreto-Lei n.º 109/94 de 26 de Abril); 790/94. sz. miniszteri rendelet, 1994. szeptember 5. (Portaria n.º 790/94 de 5 de Septembro).

([5]) A Bizottság 1999. szeptember 29-i 2004/284/EK határozata egy összefonódásnak a közös piaccal és az EGT megállapodással való összeegyeztethetősége kimondásáról (ügyszám: IV./M.1383., Exxon/Mobil) (HL L 103., 2004.4.7., 1. o.); a Bizottság 1999. szeptember 29-i 2001/45/EK határozata egy összefonódásnak a közös piaccal való összeegyeztethetősége kimondásáról (ügyszám: IV./M.1532., BP Amoco/Arco) (HL L 18., 2001.1.19., 1. o.); a Bizottság 2002. március 6-i határozata egy összefonódásnak a közös piaccal való összeegyeztethetősége kimondásáról (ügyszám: COMP/M.2681., Conoco/Philips Petroleum (HL C 79., 2002.4.3., 12. o.); a Bizottság 2003. november 20-i határozata egy összefonódásnak a közös piaccal való összeegyeztethetősége kimondásáról (ügyszám: COMP/M.3294., Exxonmobil/BEB (HL C 8., 2004.1.13., 7. o.); a Bizottság 2007. május 3-i határozata egy összefonódásnak a közös piaccal való összeegyeztethetősége kimondásáról (ügyszám: COMP/M.4545., Statoil/Hydro) (HL C 130., 2007.6.12., 8. o.); a Bizottság 2007. november 19-i határozata egy összefonódásnak a közös piaccal való összeegyeztethetősége kimondásáról (ügyszám: COMP/M/4934., Kazmunaigaz/Rompetrol) (HL C 31., 2008.2.5., 2. o.).

([6]) Lásd különösen a 2004/284/EK határozat 25. és 27. pontját és a további hasonló határozatokat, például az ügyszám: COMP/M.4545., Statoil/Hydro.

(12) A világ bizonyított és valószínűsített kőolaj- és földgázkészleteinek nagysága 2014-ben 209 934 817 170 szabványköbméter kőolaj-egyenérték ([7]) volt. Portugáliában tizenkét kutatási koncesszió került odaítélésre ([8]), és a Portugáliában fúrt kutatókutak száma 2014-ben nulla volt. Portugáliában jelenleg nincsenek bizonyított kőolaj- és földgázkészletek.

(13) A kérelmező az elmúlt három pénzügyi évben nem termelt ki kőolajat vagy földgázt Portugáliában vagy más országban, a várakozások szerint azonban a kutatás körülbelül [… szabványköbméter] szénhidrogén felfedezését eredményezheti az engedélyek tárgyát képező portugáliai mélytengeri kutatási területeken ([9]). Az Eni S.p.A. anyavállalat 2014-ben 0,9 % részesedéssel rendelkezett a bizonyított és valószínűsített kutatható kőolaj- és földgázkészletek világpiacán ([10]).

(14) A kutatási piac koncentrációjának foka nem tekinthető nagynak. Az állami tulajdonú vállaltok mellett a piacot néhány óriásvállalat, például a következők jelenléte jellemzi: ExxonMobil, Chevron, Shell, BP és Total. A kőolaj- és a földgázkutatás világpiacán az óriásvállalatok 2014. évi részesedése a következő volt: 2,8 % (ExxonMobil), 2,1 % (Chevron), 1,9 % (Shell), 1,4 % (BP), 1,4 % (Total). Ezzel szemben az állami tulajdonú vállalatok részesedése a kőolaj- és a földgázkutatás világpiacán a következő: 13,6 % (Saudi Aramco), 7,4 % (Gazprom), 4,8 % (Qatar Petroleum), 4,7 % (National Iranian Oil Company) ([11]). Az Eni S.p.A. a világ bizonyított és valószínűsíthető kőolaj- és földgázkészleteinek 0,9 %-át tudhatja magáénak. Az Európai Unió területét tekintve az Eni S.p.A. a bizonyított és valószínűsíthető kőolaj- és földgázkészletek 4 %-át birtokolja ([12]). Ezek az adatok a versenynek való közvetlen kitettségre utalnak.

IV. **KÖVETKEZTETÉS**

(15) Az (1)–(14) preambulumbekezdésben foglalt megfontolások alapján a 2004/17/EK irányelv 30. cikkének (1) bekezdésében a versenynek való közvetlen kitettségre vonatkozó feltételt Portugáliában teljesítettnek kell tekinteni.

(16) Mivel a piacra történő belépés nem korlátozott voltára vonatkozó feltétel teljesül, a 2004/17/EK irányelv sem akkor nem alkalmazandó, amikor az ajánlatkérők a Portugáliában folytatott kőolaj- és földgázkutatásra vonatkozóan szerződést ítélnek oda, sem pedig akkor, amikor ilyen tevékenységnek az említett földrajzi területen való folytatására tervpályázatot szerveznek.

(17) E határozat alapját a kérelmező által szolgáltatott információk szerint a 2015. július 29. és 2015. szeptember 11. közötti időszakban fennálló jogi és ténybeli helyzet képezi. Amennyiben a jogi vagy ténybeli helyzetben bekövetkező jelentős változások miatt a 2004/17/EK irányelv 30. cikke (1) bekezdésének alkalmazhatóságára vonatkozó feltételek egy későbbi időpontban nem teljesülnek, e határozat felülvizsgálható.

(18) Az e határozatban foglalt intézkedések összhangban vannak a közbeszerzési tanácsadó bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2004/17/EK irányelv nem alkalmazandó az ajánlatkérők által Portugáliában folytatandó kőolaj- és földgázkutatás lehetővé tétele érdekében odaítélt szerződésekre.

([7]) A kérelmező által idézett Wood Mackenzie szerint.

([8]) Ez a szám a mélytengeri koncessziós blokkokat, a „Barreiro" koncessziót, valamint az Algarve-medencében található „*Caranguejo*" és „*Sapateira*" elnevezésű koncessziós blokkot foglalja magában (ez utóbbiak esetében megtörtént a koncesszió odaítélése, de a koncessziós szerződések még nem kerültek aláírásra).

([9]) […bizalmas információ].

([10]) Lásd a 7. lábjegyzetet.

([11]) Lásd a 7. lábjegyzetet.

([12]) Lásd a 7. lábjegyzetet.

2. cikk

E határozat címzettje a Portugál Köztársaság.

Kelt Brüsszelben, 2015. november 20-án.

a Bizottság részéről
Elżbieta BIEŃKOWSKA
a Bizottság tagja